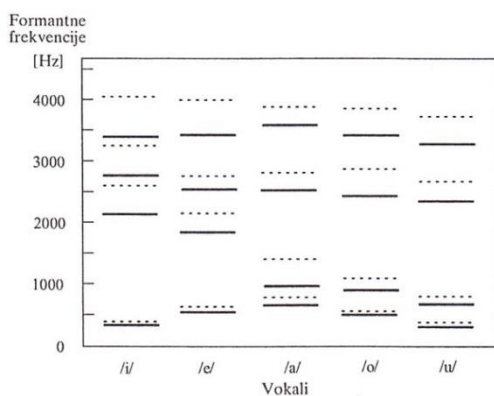

Ne mogu se pevati pošto vazдушna struja nailazi na prepreke u vokalnom traktu. Suglasnici se razlikuju po načinu i mestu nastanka.

	F ₁ (Hz)	F ₂ (Hz)
/i/	200-400,	2200-3200
/e/	400-700,	1800-2500
/a/	700-1200	
/o/	400-800	
/u/	200-400	

a)

b)

Slika 3.31 – Formantne frekvencije samoglasnika; a) raspored formanata samoglasnika za muški (puna linija) i ženski (tačkasta linija) glas [12], b) frekvencijski opsezi prvog i drugog formanta

Glasnici

Pri stvaranju glasnika vazдушna struja pokreće glasne žice i prolazi neometano, uprkos preprekama koje predstavljaju delovi vokalnog trakta, tj. zaobilazi prepreke. Ova grupa glasova ima osobine i samoglasnika i suglasnika. Glasnici su slični samoglasnicima po tome što glasne žice trepere kada se ovi glasovi izgovaraju, a suglasnicima po tome što za njih može da se utvrdi mesto na kome se formiraju (mesto tvorbe) gde govorni organi stvaraju prepreke. Ipak, te prepreke nisu potpune i zbog toga za glasnike kažemo da su polulokalizovani.

Usled aktivnosti glasnih žica, glasnici takođe imaju formantnu strukturu spektra ali ne tako jasnu kao kod samoglasnika. Viši formanti su slabijeg intenziteta. Glasnici imaju i šumni deo spektra karakterističan za suglasnike. Dakle, uopšteno se može reći da su samoglasnici tonovi, glasnici mešavina šumova i tonova, a suglasnici šumovi.

Glasnik /r/ je posebno interesantan, s obzirom da on može u pojedinim rečima da ima i ulogu samoglasnika, kada se kaže da je slogotvoran.

Podela glasova prema zvučnosti

Kada je treperenje glasnih žica sastavni deo izgovora (artikulacije) glasa, dobija se zvučni glas, a kada su glasne žice opuštene, pa vazduh prolazi između njih ne izazivajući treperenje, dobija se bezvučni glas. Prema prethodno iznesenim detaljima vezanim za nastajanje pojedinih skupina glasova samoglasnike i glasnike ubrajamo u zvučne, jer i jedni i drugi u svome spektru imaju izražene formantne strukture. U grupu zvučnih glasova spada i sedam suglasnika (/b/, /g/, /d/, /đ/, /ž/, /z/, /dž/), tabela 3.2. Njihova zvučnost potiče od jako izraženog dela spektra neposredno iznad osnovne frekvencije.

Tabela 3.2 - Podela glasova prema tipu artikulacije, zvučnosti i šumnosti.

Bešumni	Šumni		
Samoglasnici	Glasnici	Suglasnici	
/i/, /e/, /a/, /o/, /u/	/m/, /n/, /nj/, /r/, /l/, /lj/, /v/, /j/	/b/, /d/, /g/, /z/, /ž/, /š/, /dž/	/p/, /t/, /k/, /s/, /š/, /f/, /h/, /c/, /ć/, /č/
Zvučni		Bezvučni	

Podela glasova prema načinu nastanka

Pod načinom nastanka ili izgovora glasova podrazumeva se način na koji vazдушna struja prolazi prilikom njihovog formiranja. Ako vazдушna struja prolazi slobodno, bez prepreka, tada se generiše harmonijski zvučni signal karakterističan za zvučne glasove. Kada na putu vazdušne struje postoje prepreke ili suženja, dolazi do trenja (frikcije) između čestica